

Verneutstyr - instruks

1. Hensikt og omfang

Dokumentet er forankret i konsernprosedyre «Helse og sikkerhet» (STY-604893).

1.1. Hensikt

Hensikten er å sikre tilstrekkelig bruk av personlig verneutstyr i forhold til arbeidsoperasjon og risiko.

1.2. Omfang

Instruksen beskriver minstekrav til verneutstyr.

Nødvendig verneutstyr utover minstekrav skal identifiseres gjennom risikovurdering og sikker jobb analyse av arbeidsoperasjonen.

Av praktiske hensyn kan eksisterende vernebekledning som ikke tilfredsstiller kravene til flammehemmende beskyttelse benyttes i en overgangsperiode frem til 31.12.2024.

Instruksen gjelder for:

- Bane NOR ansatte og innleide
- Leverandører med underleverandører
- Alle som arbeider i/ved Bane NORs jernbaneinfrastruktur (ref. STY-601050 Sikkert arbeid i og ved Bane NORs infrastruktur)

Relevante krav til bruk av verneutstyr hos entreprenører/leverandører skal inkluderes i kontrakter.

Instruksen gjelder ikke for:

- Leietagere / vedlikeholdsutøvere / leverandører på Bane NOR Eiendom sine serviceanlegg (verksteder, terminaler og hensettingsspor). Her refereres det til [verkstedshåndboken](#) og [terminalhåndboken](#) for minimumskrav til verneutstyr og bekledning.
- Bane NOR Eiendom sine prosjekter som ikke er jernbaneprosjekter (entreprenørens krav gjelder).

2. Beskrivelse

2.1. Ansvar

2.1.1. Leders ansvar

- Sikre at risikovurdering og sikker jobb analyse (SJA) er gjennomført og kjent blant de som skal utføre arbeidet, inkl. krav til verneutstyr.
- Opplyse om gjeldende krav til verneutstyr.
- Sikre at verneutstyr er tilgjengelig.
- Sikre nødvendig opplæring i bruk og vedlikehold av verneutstyr.
- Påse at nødvendig verneutstyr benyttes.

2.1.2. Arbeidstakers ansvar

Arbeidstaker skal gjøre seg kjent med gjeldende krav til verneutstyr, og har plikt til å bruke nødvendig og påbudt verneutstyr.

2.2. Befaring og ferdsel - minstekrav

Type område	Minstekrav til verneutstyr
1. Mer enn 2,5 meter fra ytre skinne	<ul style="list-style-type: none"> Hjelm Vest eller jakke synlighetsklasse 2 iht. EN ISO 20471 (synlighet) Vernesko
2. Anleggsområde / anleggsområde jernbane. 3. Innenfor 2,5 meter fra ytre skinne	<ul style="list-style-type: none"> Se kap. 2.3.

2.3. Arbeid i / ved Bane NORs jernbaneinfrastruktur - minstekrav

Kravene nedenfor samsvarer med EBA Standard for vernebekledning på/ved jernbanens infrastruktur.

Verneutstyr	Minstekrav	Referanse
Arbeidstøy	Flammehemmende jakke og bukse, hver med synlighetsklasse 2, skal benyttes.	<ul style="list-style-type: none"> EN ISO 11612 (flammehemmende vernetøy) EN 1149 (antistatiske egenskaper) EN 61482 (lysbue) EN ISO 20471 (synlighet)
	Ull, bomull eller flammehemmende tøy skal benyttes som mellomlag, og er anbefalt som undertøy. Syntetisk undertøy skal unngås.	
	T-skjorte kan benyttes, unntatt ved: <ul style="list-style-type: none"> Varmt arbeid Arbeid med kjemikalier Arbeid i/på elektriske anlegg Fare for kutt. Pirat- og kortbukse (shorts) skal ikke benyttes.	<ul style="list-style-type: none"> EN ISO 14116 – Index 3 (flammehemmende beskyttelse)
Hodebeskyttelse	Hjelm og hakestropp med minimum 2-punkts feste. Hakestroppen skal benyttes. Bane NOR ansatte skal ha blå hjelm. Hjelm i andre farger kan benyttes inntil de skal skiftes ut. Vernetjenesten skal ha grønn hjelm.	<ul style="list-style-type: none"> NS EN 397 (hjelm/hodevern) EN 12492 (fjellklatring hjelmer) EN 50365 (elektrisk isolerte hjelmer)
	Ved arbeid på driftssatte elektrifiserte strekninger/områder skal hjelm være godkjent for 1000 V.	<ul style="list-style-type: none"> EN 50365 (elektrisk isolerte hjelmer)
Vernefottøy	Vernefottøy med tett hælkappe. Det anbefales å bruke ankelhøyt vernefottøy.	<ul style="list-style-type: none"> EN ISO 20345 (vernefottøy)
Vernefottøy	Ved arbeid i / ved spenningsatt elektrisk anlegg, skal det gjennomføres en risikovurdering for å vurdere behov for strømisolerende vernefottøy.	<ul style="list-style-type: none"> IEC 61340-5-1 og klasse 2 strømisolerende (elektrostatisk beskyttelse).

Verneutstyr	Minstekrav	Referanse
Øyevern	Øyevern skal benyttes. Type og klassifisering skal velges ut fra den aktuelle aktiviteten og risiko.	<ul style="list-style-type: none"> NS EN ISO 16321-1 (øye/ansiktsvern) EN 166 (øyevern)
Hørselvern	Der støy kan overskride 80 dB skal hørselvern benyttes. Der støy overskrider 110 dB skal dobbelt hørselvern benyttes (ørepropper og øreklokker). Hørselvern påmontert hjelm ha isolerte bøyer.	<ul style="list-style-type: none"> EN 352 (hørselsvern)
Hånd- og armvern	Arbeidshansker skal benyttes. Type hanske skal velges ut fra arbeidsoperasjon og risiko.	
	Ved arbeid på spenningssatte anlegg skal isolerende hånd- og armvern benyttes.	<ul style="list-style-type: none"> EN 60903 (isolerende hansker)

2.4. Spesielle arbeidsoperasjoner - minstekrav

Type arbeid	Minstekrav
Arbeid i tunnel	<ul style="list-style-type: none"> Lykt Fluktmaske / selvredder Åndedrettsvern / støvmaske (minimum P2), når behov. Gassvarslere for CO, NO_x og CO₂ måler når behov er identifisert i risikovurdering
Arbeid i høyden	<ul style="list-style-type: none"> Der det ikke er tilstrekkelige permanente/kollektive sikringstiltak, skal fallforhindrende og falloppfangende utstyr benyttes, og plan for redning etableres.
Varmt arbeid*	<ul style="list-style-type: none"> Godkjent øyevern/visir iht. arbeidet som skal utføres. Hånd- og armvern med rett type vern og klassifisering iht. arbeidet som skal utføres.
Ryddesag/Motorsag*	<ul style="list-style-type: none"> Skogshjelm med visir og nakkeskinn iht. NS EN 397 (hjelm/hodevern), EN 12492 (fjellklatring hjelmer) eller/og EN 50365 (elektrisk isolerte hjelmer). Bukse godkjent for motorsag (synlighetsklasse kan fravikes) Hansker Fottøy godkjent for motorsag - EN 17249 (fottøy motorsag), EN 20345 (vernesko) Tillegg ved arbeid med motorsag i kurv: Jakke godkjent for motorsag for alle i kurven (synlighetsklasse kan fravikes)
Kapping og boring som generer støy (betong, trevirke og metall)	<ul style="list-style-type: none"> Åndedrettsvern/støvmaske, type maske og filter vurderes ut fra risikovurdering. Ved kapping og saging av betong og metall skal det benyttes hjelm med visir.
Kjemikaliehåndtering	<ul style="list-style-type: none"> Vernetøy og verneutstyr iht. sikkerhetsdatablad for det aktuelle stoffet. Husk tilgrensende personell.

Type arbeid	Minstekrav
Arbeid i trange og adskilte rom, verkstedoperasjoner, samt arbeid med fiberkabler, i tavlerom, signalrom og relerom.	<ul style="list-style-type: none"> Bruk av hjelm i trange rom og verksted operasjoner kan fravikes etter vurdering i risikovurdering/SJA, spesielt hvor hjelm anses å være til hinder for arbeidet. Bruk av hansker ved arbeid med fiberkabler kan fravikes etter vurdering i risikovurdering/SJA.
Økt fare eller vesentlig ulempe for utførelse av arbeidet.	<ul style="list-style-type: none"> Ved arbeidsoperasjoner hvor etterlevelse av krav i instruksen medfører økt fare (f.eks. midlertidig dugging på briller) eller vesentlig ulempe for jobben (f.eks. bruk av hansker på ipad), skal SJA oppdateres (risikovurderes og dokumenteres) ved behov for fravik.

* Krever dokumentert opplæring (ikke adressert i dette dokument).

2.5. Avvik

Avvik fra kravene skal påpekes, korrigeres og registreres i avvikssystemet.

2.6. Fravik

Fravik fra krav i instruksen kan søkes dokumenteier basert på risikovurdering av det enkelte objekt/arbeidsoperasjon.

3. Revisjonsoversikt

Rev nr	Dato	Hovedendring
026	11.11.2024	Presisering av tekst som beskriver kravet til arbeidstøy. krav til flammehemmende jakke og bukse, hver med synlighetsklasse 2, skal benyttes.